

Marcellus

Pubertijd

We noemen het de pubertijd en zeggen dat de kinderen flink aan het puberen zijn. (Overigens kent mijn spellingcontrole het woord 'puberen' niet, en dat wil ik zo houden.) Maar het zijn niet de kinderen, het is de leeftijd die lastig is en het zijn onze opvoedings- en onderwijspatronen die er nog een schepje bovenop doen.

Jongens en meisjes van deze leeftijd worden zelfstandiger en onafhankelijker. Ze willen de vrije ruimte opzoeken om zichzelf en de wereld te ontdekken. Maar ze worden van de beveiligde en beschermde gezinsomgeving overgeplaatst in een mega-onderwijsfabriek die we 'school' noemen, waar op niet te vervalsen kaarten een aantekening wordt gemaakt als ze hun huiswerk *niet* hebben gemaakt. (Hoe zou de topscorerslijst eruit zien, wanneer niet de gescoorde doelpunten maar het aantal gemiste kansen zou worden geteld?) Geen spannende avonturen dus want elk experiment wordt dichtgetimmerd.

Ze voelen zich onzeker, want aan hun lichaam voltrekken zich allerlei onverwachte ontwikkelingen. Maar tussen honderden leeftijdsgenoten is voor deze onzekerheid geen plaats, en onverschillig gedrag (jongens) en make-up (meisjes) zijn toch prima bestrijdingsmiddelen?

Ze ontdekken dat hun grote kinderdromen – autocoureur worden of popzangeres – niet mogelijk zijn. Ze worden 'realistisch' en 'volwassen', zeggen we dan. Nog niet van deze teleurstelling bekomen, moeten ze middels een vakkenpakket een keuze maken die een groot deel van hun verdere leven zal bepalen. Het is hun eigen verantwoordelijkheid, zeggen we dan. Met andere woorden: als je niet goed kiest, is het je eigen schuld.

En dan krijgen ze ook nog levensbeschouwing. Levensbeschouwing heeft volgens mij alles te maken met het vinden van samenhang in je eigen leven, het ontdekken van je eigen leven. Maar dan horen ze over de verscheidenheid van culturen 'zodat ze zelf kunnen kiezen': volgens sommigen is god zus of zo, volgens anderen is god dit of dat, en tussen al die beelden zien ze hun eigen God niet meer. Ze leren alles maar niets over zichzelf.

Nee, de pubertijd is geen biologisch proces: het is een ontgroeningsfase die hen wordt opgelegd. En ik hoop dat ze er onbeschadigd doorheen komen maar daar heb ik mijn twijfels bij.